

el-İltikâtü'd-düner, s. 275-281; Brockelmann, II, 356, 682-683; Abdüsselâm b. Abdülkâdir İbn Süde, I-II, tür.yer.) Ebû Abdullah Muhammed b. Ahmed el-Fâsî, *el-Mevridü'l-henî bi-ahbâri Mevlây Abdisselâm el-Kâdirî el-Hasenî* adıyla bir eser yazmıştır (Ziriklî, IV, 6).

BİBLİYOGRAFYA :

Kâdirî, *Neşrû'l-meşânî*, III, 86-115; a.mlf., *İltikâtü'd-düner* (nşr. Hâşim el-Alevî el-Kâsımî), Beyrut 1403/1983, s. 275-281; Brockelmann, *GAL Suppl.*, II, 356, 682-683; Muhammed Dâvûd, *Târîhu Titvân*, Titvân 1379/1959, I/3, s. 360-361, 374-377; Ziriklî, *el-A'lâm* (Fethullah), IV, 5-6; Abbas b. İbrâhîm, *el-lâm*, VIII, 478-481; Abdülhay el-Kettânî, *Fihrisü'l-fehâris*, I, 188-190; II, 774-775; Abdüsselâm b. Abdülkâdir İbn Süde, *Delilü mü'errihi'l-Magribi'l-akşâ*, Dârülbeyzâ 1960, I, 75, 96, ayrıca bk. tür.yer.; II, 315, 316, ayrıca bk. tür.yer.; Fevzî Abdürrez-zâk, *el-Matbû'âtü'l-haceriyye fi'l-Magrib*, Rabat 1986, s. 166; M. Lakhdar, "al-Kâdirî, al-Hasenî", *EP* (İng.), IV, 380.

İSMÂİL DURMUŞ

KÂDİRÎ, Muhammed b. Tayyib (محمد بن الطيب القادري)

Ebû Abdillâh Muhammed
b. et-Tayyib b. Abdisselâm el-Hasenî
el-Kâdirî el-Fâsî
(ö. 1187/1773)

Fahş tarihçi.

7 Rebülevvel 1124 (14 Nisan 1712) tarihinde Fas'ta doğdu. Hayatı hakkında bilinenler, *İltikâtü'd-düner* adlı eserinde verdiği bilgilere dayanmaktadır. Hz. Hasan ve Abdülkâdir-i Geylânî soyundan olan Kâdirî'nin ataları Moğol istilâsı sırasında (656/1258) Bağdat'tan ayrılarak Endülüs'e göç etmişler, Vâdiâş (Guadix) ve Gırnata'da (Granada) yerleşmişlerdir. Buranın da düşman eline geçmesi üzerine IX. (XV.) yüzyılın sonlarında Fas'a gitmişlerdir. Kâdirî, Fas'ta Muhammed et-Tävüdü b. Tâlib b. Süde, Muhammed b. Hasan el-Masmûdî, Abdülmeccid b. Ali ez-Zebâdî,

Ahmed b. Mübârek es-Sicilmâsî, Muhammed b. Abdüsselâm el-Bennânî gibi âlimlerden (hocaları için bk. *İltikâtü'd-düner*, s. 449-476) öğrenimini tamamladıktan sonra buradaki Endülüs Camii'nde imamlık ve hatiplik yaptı. Bir taraftan da öğretimle ve eser yazmakla meşgul oldu. 25 Şâban 1187'de (11 Kasım 1773) Fas'ta vefat etti ve Bâbüfütüh'a defnedildi.

Eserleri. 1. *Neşrû'l-meşânî li-ehli'l-ğarnî'l-hâdî 'aşer ve's-ğânî*. Kuzey Afrika'da 1000-1186 (1592-1772) yılları arasında vefat eden âlim, mutasavvıf, idareci, edip, şair vb. şahsiyetlerin biyografilerini ihtiva eder. Kuzey Afrika'daki dinî-ilmî müesseseler, siyasî olaylar hakkında da bilgi veren eser, bölgenin dinî-tasavvufî hayatına dair dikkate değer mâlûmat ihtiva etmektedir. *Neşrû'l-meşânî*'nin küçük versiyonunun taş baskısı yapılmış (I-II, Fas 1310), büyük versiyonu da Muhammed Haccî ve Ahmed et-Tevfik tarafından neşredilmiştir (I-IV, Rabat, 1397-1407/1977-1986). Bu neşir ayrıca *Mevsû'atü'l-'âlemi'l-Magrib*'in içinde de tekrarlanmıştır (III-VI, Beyrut 1417/1996). Eserdeki tarihî olayların derlendiği Bodleian Library'deki bir nüshayı Norman Cigar İngilizce notlarla birlikte yayımlanmıştır (*Havliyyâtü neşri'l-meşânî / Nashr al-Mathânî: The Chronicles*, Rabat 1978; London 1981). 2. *İltikâtü'd-düner ve müstefâdü'l-mevâ'iz ve'l-ıber min ahbâri ve 'yânî'l-mî'ti'l-hâdiye ve's-ğânîye 'aşer*. *Neşrû'l-meşânî*'nin ihtisarı suretiyle, ayrıca farklı bazı bilgilerin ilâvesiyle kaleme alınan eserin Hâşim el-Alevî el-Kâsımî tarafından önce araştırma ve değerlendirme kısmı *Muqaddimetü Kitâbi İltikâti'd-düner* adıyla (Beyrut 1982), daha sonra da metni (Beyrut 1983) neşredilmiştir. 3. *Lemhatü'l-behce'ti'l-'aliyye fi ba'zî ehli'n-nisbeti's-Şıkkılliye* (nşr. Umberto Rizzitano, Kahire 1956). 4. *el-İk-lîl ve't-tâc fi tezyîli Kifâyeti'l-muhtâc*. Ahmed Bâbâ et-Tinbüktî'nin eserinin zey-

lidir (Rabat, el-Hizânetü'l-melekiyye, nr. 1897, 3717).

Kâdirî'nin diğer eserleri de şunlardır: *ez-Zehrû'l-bâsim fi menâkıbi's-Şeyh Sidi Kâsım* (Rabat, el-Hizânetü'l-âmmе, nr. 580, 1778, 2318); *el-Kevkebü'd-dâvî fi ikmâli mu'temedi'r-râvî* (Rabat, el-Hizânetü'l-âmmе, nr. 799); *eş-Şavârimü'l-fetkiyye fi nühuri ehli'l-kaşideti'l-ifkiyye* (Rabat, el-Hizânetü'l-âmmе, nr. 1230); *Dürretü'l-me'tâlib fi nesebi Benî Ebî Gâlib* (Rabat, el-Hizânetü'l-âmmе, nr. 1234); *Te'âlik 'alâ ba'zî'n-nağt min Cemhereti'l-ensâb li'bn Hâzm* (Rabat, Hizânetü'l-melekiyye, nr. 5716). Kâdirî'nin eserleri (müellifin verdiği bir liste için bk. *a.g.e.*, s. 479-480), *Selvetü'l-enfâs* yazarı Muhammed b. Ca'fer el-Kettânî başta olmak üzere Kuzey Afrika'nın din ve kültür hayatı üzerinde çalışan müelliflerin önemli kaynaklarından olmuştur.

BİBLİYOGRAFYA :

Kâdirî, *Neşrû'l-meşânî*, neşredenlerin girişi, I, 1-8; a.mlf., *İltikâtü'd-düner* (nşr. Hâşim Alevî el-Kâsımî), Beyrut 1403/1983, s. 449-490; ayrıca bk. neşredenlerin girişi, s. 1-14; Hifnâvî, *Ta'rifü'l-halef bi-ricâlî's-selef*, Beyrut 1402/1982, I, 202-203; Brockelmann, *GAL Suppl.*, II, 687; İzzâhu'l-meknûn, II, 648; Abdüsselâm b. Abdülkâdir İbn Süde, *Delilü mü'errihi'l-Magribi'l-akşâ*, Titvân 1950, s. 96, 602; Muhammed el-Menûnî, *el-Meşâdirü'l-'Arabiyye li-târîhi'l-Magrib*, Dârülbeyzâ 1404/1983, I, 219-221, 222, 225, 229; G. Deverdun, "al-Kâdirî", *EP* (İng.), IV, 379; A. Knysh, "al-Qâdirî, Muhammed İbn al-Tayyib", *Encyclopedia of Arabic Literature*, London 1998, II, 627.

RIZA KURTULUŞ

KÂDİRÎ ÇELEBİ

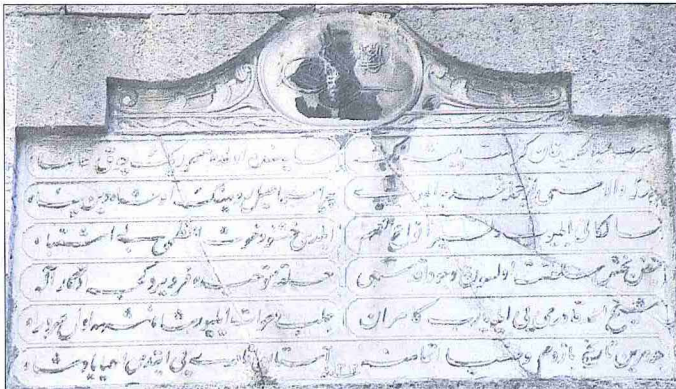
(bk. ABDÜLKADİR HAMİDİ ÇELEBİ).

KÂDİRÎ TACI

(bk. TAÇ).

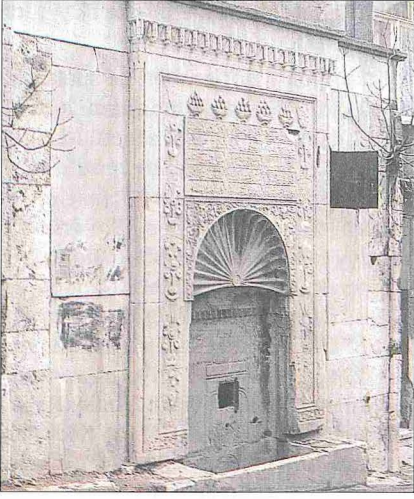
KÂDİRİHÂNE TEKKESİ

İstanbul Tophane'de
1040'ta (1630) tesis edilen,
Kâdiriyye tarikatının
âsitânesi olan tekke.

Kâdirihâne
Tekkesi'nin
cümle kapısı
üzerindeki
ihya kitabesi

Beyoğlu ilçesinin Tophane semtinde Kâdirîler Yokuşu üzerinde yer almaktadır. Hacı Pîrî adlı bir kişi tarafından Kâdiriyye'nin Rûmiyye kolunun piri Şeyh İsmâil Rûmî için inşa ettirilmiştir. Cami-tevhidhâne merkezli bir külliye olan tesis yüz yıllar içinde çeşitli onarımlar geçirmiş ve yenilenmiştir. Topçubaşı İsmâil Ağa'nın

Kâdirihâne Tekkesi'nin cümle kapısı yanındaki Sâliha Sultan Çeşmesi (Topçubaşı İsmâil Ağa Çeşmesi)

1144'te (1731-32) cümle kapısının yanında, suyu I. Mahmud'un annesi Sâliha Vâlide Sultan tarafından getirtilen çeşmeyi yaptırmış, 1177'de (1763-64) tekkenin içinde diğer bir çeşmenin tesisi, 1179'daki (1765) Tophane yangınında ortadan kalan tekkenin III. Mustafa tarafından yeniden inşa ettirilmesi, 1239'daki (1823) diğer Tophane yangınında tekrar harap olan yapı topluluğunun II. Mahmud tarafından ihyası, II. Abdülhamid'in 1312'de (1894-95) yeni bir mutfakla geniş bir yemekhane birimini ekletmesi ve tekkenin diğer bölümlerini onartması, harem ve selâmlık kesimlerinin yenilenmesi bunların en önemlileridir.

Kuruluşundan tekkelerin kapatıldığı 1925 tarihine kadar Kâdiriyye'nin Rûmiyye koluna bağlı kalan tekke, yalnızca pîr makamı olduğu Rûmiyye kolunun değil genelde Kâdiriyye tarikatının Osmanlı başşehirindeki âsitânesi sıfatını taşımıştır. İmparatorluğun diğer yerlerinde bulunan Kâdirî tekkeleri üzerinde büyük nüfuzu olan tekke İstanbul'da tasavvuf kültürünün en önemli merkezlerinden biri olmuş, tekkenin postnişinlerinden Mehmed Şerefeddin Efendi Meclis-i Meşâyih üyeliğinde, Ahmed Muhyiddin Efendi de aynı meclisin başkanlığında bulunmuş, mensupları arasından Kazasker Mustafa İzzet Efendi gibi sanatkarlar yetişmiştir. 1925'ten sonra cami -tevhidhâne yalnızca cami olarak kullanılmış, son postnişin İsmâil Gavsî Efendi (Erkmenkul) ailesiyle harem bölümünde yaşamaya de-

vam etmiştir. Cumhuriyet döneminde tekkenin mutfak-yemekhane kanadı ortadan kalkmış, geriye kalan kısımlar Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından tamir ettirilmiş, cami-tevhidhâne ve selâmlık bölümleri 1997'deki bir yangında harap olmuştur.

Kâdirihâne Tekkesi'nin cümle kapısıyla yanındaki İsmâil Ağa (Sâliha Sultan) Çeşmesi, adını tekkeden alan Kâdirîler Yokuşu üzerindedir. Cümle kapısının basık kemeri üzerinde II. Abdülhamid tuğrasının taçlandığı 1312 (1894-95) tarihli ve ta'lik hatlı ihya kitâbesi yer alır. Çeşmenin cephesinde tavus kuyruğu motifini içeren yuvarlak kemer, kabartma olarak işlenmiş vazodan çıkan çeşitli çiçekler ve tabaklar içinde meyveler Lâle Devri üslûbunu sürdürür.

Cümle kapısını takip eden basamaklı yolun sağında, biri İsmâil Ağa Çeşmesi'nin inşasına ilişkin 1144 (1731-32) tarihli ve sülûs hatlı, diğeri tekkenin II. Mahmud tarafından ihyasını belgeleyen 1239 (1823) tarihli, ta'lik hatlı ve tuğralı iki adet kitâbenin bulunduğu bir duvar uzanır. Duvarın bitiminde yer alan ve mâbeyin odalarıyla cami -tevhidhâneye bağlanan harem dairesi, şeyh ailesinin ikame-tine ayrılmış üç katlı esas yapıyla misafir hanımların ağırlandığı iki katlı bir kanattan meydana gelir. Asıl haremde Türk sivil mimarisinin merkezî sofalı ve dört eyvanlı plan şemasının değişik bir türevi uygulanmış, köşeleri pahlı kare biçimindeki sofaların çevresine eyvanların yerine giriş taşılığı, odalar ve çift kollu merdivenler yerleştirilmiştir. Cümle kapısını izleyen yolun solunda da bir istinat duvarı üzerinde, II. Mahmud onarımı sırasında son şeklini aldığı anlaşılan İsmâil Rûmî'nin türbesi ile hazîre yer alır. Açık türbeler grubuna giren yapı dört tanesi kare tabanın köşelerinde, iki tanesi de batı (yol) yönündeki kavisli çıkmanın uçlarında yük-

selen altı adet, akantus yapraklı başlıklara sahip ince mermer sütundan, bunların aralarındaki madenî şebekelerden ve madenî iskeletli soğan kubbeden oluşur. Çıkmanın hizasında yer alan kavisli mermer lentoda, İsmâil Rûmî'ye ithaf edilmiş ta'lik hatlı beyti taçlandırılan barok madalyonun merkezindeki Kâdirî güllü kabartması, ayrıca köşe sütunlarının ve soğan kubbenin tepelerine kondurulmuş Kâdirî-Rûmî tâc-ı şerifi biçimindeki alemler, geç dönem tekkelerinin mimari süslemesinde tarikat alâmetlerinin kullanılmasına örnek teşkil eder.

Giriş yolunun sonunda cami -tevhidhâne ile selâmlık mekânlarını barındıran, batı yönünde de harem kanadına bitişen ana bina yer alır. Moloz taş ve tuğlayla örülmüş duvarların kuşattığı cami-tevhidhânenin önünde, tekkenin çeşitli bölümleri arasında bağlayan sağladığı için sofa özelliği taşıyan dikdörtgen planlı ve kapalı son cemaat yeri uzanır. Son cemaat yerinin kuzey sınırı ahşap dikmelerin aralarına yerleştirilmiş, hazîreye açılan bir dizi pencere ve küçük bir kapıyla donatılmış, girişten itibaren üçüncü açıklıktaki camekân türbeye yönelik bir niyaz penceresi olarak değerlendirilmiş, bu camekânın merkezine Kâdirî-Rûmî tâc-ı şerifinin tepeliği şeklinde sekiz terklı yuvarlak bir bölüm eklenmiş, bunun da ortasına minyatür bir tâc-ı şerif konmuştur.

Son cemaat yerinin doğu ucunda meydan odası olarak kullanılan çepeçevre sedirlerle donatılmış küçük bir mekân, bunun da arkasında 1177 (1763-64) tarihli çeşmeyi barındıran çeşmeli sofa bulunur. Çeşmeli sofanın güney yönündeki bahçıvan odaları arasından selâmlık bahçesine geçilebildiği gibi doğu yönündeki kapıdan, gerisinde mutfak-yemekhane kanadının yer aldığı şadırvanlı avluva da ulaşılır. Son cemaat yeriyle harim arasında ve girişin solunda (doğu) yan yana iki hal-

Kâdirihâne Tekkesi'nde basamaklı yolun duvarındaki ihya kitâbesi

vehâne, sağında birbiriyle bağlantılı iki mahfil birimi yer alır.

Dikdörtgen planlı (18,30 × 9,75 m.) harimin güney duvarının ekseninde yarım daire planlı mihrap, sağda ve solda kemerleri sepet kulpu biçiminde olan üçer pencere, bunların üzerinde de dikdörtgen biçiminde üçer tepe penceresi bulunmaktadır. Doğu ve batı duvarları boyunca sınırlarında ahşap dikmelerin ve korkulukların sıralandığı çift katlı mahfiller uzanır. Batı mahfilinin bir korkulukla ayrılmış bulunan güney kesiminde sakal-ı şerif ile İsmâil Rûmî'ye ait bazı eşyalar saklanmaktadır. Korkulukların yerini ahşap kafeslerin aldığı fevkanî mahfillerden doğudaki mahfil hükümdara ve devlet ricâline, haremle bağlantılı olan batıdaki ise tekkeye mensup hanımlara aittir. Harimin kuzey duvarında demirden eliböğründelerle taşınan, mihrabın karşısına gelen yerde kavisli bir çıkma yapan, erkek ziyaretçilere mahsus korkuluklu fevkanî bir mahfil daha bulunmaktadır. Girişi doğudaki fevkanî mahfile açılan, kaidesi kare tabanlı, gövdesi silindirik biçiminde kesme taş örgülü minare sipahiler ağası Mehmed Emin Ağa tarafından büyük bir ihtimalle III. Mustafa'nın tekkeyi ihyası sırasında eklenmiştir. Şerefe korkuluklarını bezeyen perde kabartmaları ve soğan kubbe biçimindeki külâhî minarenin II. Mahmud döneminde (1808-1839) yenilendiğini kanıtlar.

Harimin ahşap tavanı ince çitalarla karelere bölünmüş, merkezde yer alan ve dört kare büyüklüğünde olan alana Kâdirî-Rûmî tâc-ı şerifi biçiminde bir göbek oturtulmuş, aynı göbeğin daha küçüğü de mihrabın tepesine yerleştirilmiştir. Duvarlarda dikdörtgen panolar içine alınmış, merkezdeki şemselerden ve köşebentlerden oluşan eklettik kalem işleri bulunur. Tavan silmelerinde ikili konsol grupları arasına, koyu yeşil zemine yaldızla ve ta'lik hatla yazılmış mısraları içeren ahşap kartuşlar yerleştirilmiştir.

Son cemaat yerinin üstünde yer alan selâmlık bölümü farklı boyutlarda üç odayla bunların arasında yer alan, erkek seyirci mahfilıyla bağlantılı eyvandan oluşur. Güney yönünde bir koridorla hareme bağlanan birim şeyh odası, diğerleri deriş odalarıdır. Bu katın üzerinde bulunan ve selâmlığa ait birtakım birimleri barındıran çatı katı Cumhuriyet dönemi onarımında ortadan kaldırılmıştır.

Arsanın doğu sınırı boyunca hazîrenin arkasında mutfak, yemekhane, kiler, aş-

çıbaşı odasını ve gusülhâneyi barındıran tek katlı bir kanadı bugün ortadan kalkmıştır. Bununla ana bina arasında, sırtını arsanın güney yönündeki çevre duvarına dayamış dikdörtgen prizma biçimindeki küçük şadırvan, ortasında birer musluğun bulunduğu mermer panolar, perde kıvrımlarıyla son bulan gırlantılar ve kantaros biçimli vazoların içinde nar ve salkım kabartmalarıyla bezelidir. Harem bahçesinde suni kayalardan oluşan bir sel-sebil, ayrıca bir havuzla cami - tevhidhânenin güneybatı köşesinin altına isabet eden ve tekkenin yerinde bulunduğu söylenen Bizans kilisesinin (Hagios Makaveon) ayazması olması muhtemel tonozlu bir li-monluk göze çarpmaktadır.

BİBLİYOGRAFYA :

Ayvansarayî, *Hadikatü'l-cevâmi'*, II, 67-69; a.mlf., *Mecmûa-i Tevârîh* (haz. Fahri Ç. Derin - Vahid Çabuk), İstanbul 1985, s. 224; *Mecmûa-i Cevâmi'*, II, 32-33; Mehmed Râif, *Mir'ât-ı İstanbul*, İstanbul 1314, s. 376-387; Seyyid Sırrı Ali, *Tuhfe-i Rûmî: Kâdirîler Âsitânesi'nin Manzum Târihçesi* (nşr. Mustafa S. Kaçalın), İstanbul 1992; 1329 *Senesi İstanbul Beldesi İhsâiyât Mecmuası*, İstanbul 1330, s. 20; J. P. Brown, *The Darvishes or Oriental Spiritualism*, London 1927, s. 474-477; Tahsin Öz, *İstanbul Camileri*, Ankara 1965, II, 33-34; R. Lifchez - Zeynep Çelik, "The Dervish Tekkes of Istanbul: A Survey in Progress", *Essays in Islamic Art and Architecture*, Malibu 1981, s. 87-108; Günay Kut - Turgut Kut, "İstanbul Tekkelerine Ait Bir Kaynak: Dergahnâme", *Türkische Miscellen: Robert Anhegger Armağanı*, İstanbul 1987 (Varia Turcica IX serisi), s. 233; H.-P. Laqueur, "Dervish Gravesites", *The Dervish Lodge. Art, Architecture and Sufism in Ottoman Turkey* (ed. R. Lifchez), Berkeley 1992, s. 294-295; Gülşah Kütükcüoğlu, *Tophane'de Kadiriler Tekkesi Restorasyonu Projesi* (doktora tezi, 2000), İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü; V. Mirmiroğlu, "Tophane'de Kaadirihane Tekkesi", *TTOK Belleteni*, sy. 60 (1946), s. 12-13; Nuri Ebusuud, "Kadîrî Âsitânesinin Son Üç Asırlık Tarihi", a.e., s. 14-16; Atilla Çetin, "İstanbul'daki Tekke, Zâviye ve Hânkahlar Hakkında 1199 (1784) Tarihli Önemli Bir Vesika", *VD*, XIII (1981), s. 589; M. Baha Tanman, "Kadîrîhane Tekkesi", *DBİst.A*, IV, 369-372.

M. BAHA TANMAN

KÂDİRİYYE

(القادريّة)

Abdülkâdir-i Geylânî'ye
(ö. 561/1165-66)

nisbet edilen İslâm dünyasının ilk
ve en yaygın tarikatı.

Kâdirîyye'nin kuruluş tarihini Abdülkâdir-i Geylânî'nin yaşadığı döneme kadar götürmek mümkündür. Tasavvuf tarihinin Abdülkâdir-i Geylânî'den önceki döneminde bir şeyhin görüşlerini ve mânevî

otoritesini kabul edip onun etrafında toplanan sûfî cemaatleri oluşmuş, sûfîlerin şeyhlerle ve birbirleriyle ilişkilerini düzenleyen kurallar belirlenmiş, ikametlerine mahsus ribât ve hankahlar yapılmışsa da bütün bunlar şeyhin yaşadığı dönem ve bölgeyle sınırlı kalmış, süreklilik, yaygınlık ve kurumsal bir nitelik kazanmamıştır. Tasavvuf tarihi kaynaklarında bu devirde oluşan sûfî grupları Kassâriyye, Cüneydiyye, Bâyezîdiyye, Hakîmiyye, Hereviyye gibi adlarla anılmaktadır. Sürekli, yaygın ve kurumsal niteliğe sahip, tarikat olma özelliği kazanmış ilk tasavvufî oluşumlar XII. yüzyılda ortaya çıkmıştır. Bunlardan Ahmed Yesevî'ye nisbet edilen Yeseviyye daha çok Orta Asya'da ve Türkler arasında, Ahmed er-Rifâî'ye nisbet edilen Rifâiyye Ortadoğu'da ve Araplar arasında, Abdülkâdir-i Geylânî'ye nisbet edilen Kâdirîyye ise Irak başta olmak üzere İslâm dünyasının hemen her tarafında yayılmıştır.

470'te (1077) Hazar denizinin güneybatısındaki Gilân'da (Geylân) dünyaya gelen, dinî ilimleri Abbâsî hilâfet merkezi Bağdat'ta tahsil ettikten sonra Ebû'l-Hayr Muhammed b. Müslim ed-Debbâs vasıtasıyla tasavvufa yönelen Abdülkâdir-i Geylânî, hocası Hanbelî fakih Ebû Saîd Mübârek el-Muharrimî'nin kendisine tahsis ettiği medresede 521 (1127) yılında ders okutup talebe yetiştirmeye başladı, bir yandan da ribâtında vaaz ve irşadla meşgul oldu. Cuma günün ve ribâtında bulunduğu zamanların dışında bütün vaktini medresesinde geçirdiği, kendisine sorulan konular hakkında muhatabın zihninde tereddüde yer bırakmayacak şekilde fetvalar verdiği kaydedilmektedir. Müderris ve vâiz olması geniş bir çevrede tanınmasında ve görüşlerinin kabul görüp yayılmasında etkili olmuştur. Oğlu Abdürrezzâk, babasıyla birlikte hacca gittiğinde Arafat'ta Ebû Medyen el-Mağribî, Ebû Amr Osman b. Merzûk gibi tanınmış şeyhlerle diğer bazı sûfîlerin babasının elinden hırka giydiği anlatır. Bu sûfîler daha sonra Abdülkâdir-i Geylânî'nin halifeleri olarak faaliyet göstermişlerdir. Bu olay, Kâdirîliğin daha Abdülkâdir-i Geylânî'nin sağlığında oluşma sürecine girdiğini göstermesi bakımından önemlidir.

Kâdirîyye en yaygın tarikat olmasını, diğer sebeplerin yanı sıra çok sayıda çocuğu olan Abdülkâdir-i Geylânî'nin çocuklarının babalarının ilmîne ve mânevî mirasına sahip çıkarak onun yolunu devam ettirmelerine borçludur. Bunlardan Seyfeddin Abdülvehhâb babasından fıkıh